

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETESI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE:
EGY ÓRA 1 KORONA 80 FILLÉR,
NEGYEDÉVRE 3 KORONA, FELEÉVRE
10 KORONA, EGESZ ÉVRE 20 KORONA
Megtelenít kivétel nélkül minden nap.

Feladó szerkesztő és lapfőigazgató:
THAN GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Kossuth-utca 3. sz., 1-ső emelet
(Debreceni Első Takarékpénztár-épület)
Egyes szám ára 6 fillér.

A béke előkészítése.

Békeszózat a semlegesek útján az entente-hoz.

Az ágyuk döngését, a közifegyverek ropogását és a háborus nyomor jaggatását **tulharsogja a központi hatalmak békeszózata**, melyet közös tartalmu jegyzékben a semleges államok képviselőihez intéztek oly célból, hogy tudassák hajlandóságukat a **becsületes békére és felkérjék a semleges államok kormányait a békeközvetítésére.**

Higgadt, nyugodt, mérsékelt és férfias a jegyzék tartalma: a világháború diplomáciai okmányai közt is mestermű; minden szava tény, melyet megdönteni nem lehet, sőt még a vitatkozást is kizárja a köztudat által is leszögeezett tények fölé. Ezel a **felelősség a háború folytatásáért és a felesleges vérontásért az entente-ra hárult.** Győzelmünk kétségtelen, mert védelmi háborút folytattunk minden, hódítási szándék nélkül és a védelem sikerült: minden támadást véresen visszavertünk.

A zegész világ figyelme Londonra szegeződik: mit fog mondani Anglia és az entente vezérférfiai, Lloyd Georgr? Akarja-e a becsületes békét vagy folytatni akarja-e a nekik nem sikerült hadjáratot?

Közös jegyzék a semlegesekhez.

„Amikor 1914 nyarán a tervszerűen folytatott és állandóan fokozódó kihívások és fenyegetések egész sorával szemben Ausztria-Magyarország türelmének vége szakadt és a monarchia a zavartalan békének szinte ötven esztendeje után fegyvert fogni volt kénytelen és sulyos elhatározásában sem támadó szándéka, sem hódításvágya nem vezette, hanem kizárólagos önvédelem keserves parancsának engedelmesskedett. A monarchiának a jelenlegi háboruban az volt a feladata és célja, hogy létét megvédelmezze és ellenséges szomszédoknak hasonló álmok támadásai ellen a jövőt biztosítsa. Hűséges fegyverbarátságban kipróbált szövetségével egyetemben Ausztria-Magyarország hadserege és hajóhada harcolva és vérezve, egyszersmind előretörve és győzedelmeskedve gazdag sikereket ért el és megihusította ellenségeink szándékát.

Négyes szövetségünk nem csupán a győzelmek beláthatlan sorát vitta ki, hanem nagy ellenséges területeket is tart hatalmában. Nem tört meg ereje, melyet utolsó áruló ellenségével csak nemrég éreztett és nem rendezt meg lakosságának szívós ellenálló akarata sem. Ellen-

ségeink sohasem remélhetik, hogy ezt a hatalmi szövetséget legyőzzék és szétzúzzák és sohasem fog nekik sikerülni, hogy ezt a szövetséget elzáró és kizáró rendszabályokkal elernyesszék.

Az ellenség háborus céljai, melyekhez a küzdelem harmadik esztendejében sem jutott közelebb, a jövőben **teljesen elérhetetlennek fognak bizonyulni**; hasztalan és hiába való tehát, hogy az ellentelán és harcot tovább folytassa. A mi négyes szövetségünk ellenben sikeresen haladt előre céljai felé, hogy a fennállása és integritása ellen régtől fogva tervezett és forralt támadás ellen magát megvédelmezze, valamint hogy a léte és békés fejlődése ellen irányuló hasonló támadások megismétlődése ellen a reális biztosítókat megszerezze.

E szövetség hatalmai nem is engedik magukat többé leszorítani existenciájuknak arról az alapljáról, amelyet a kivított előnyökkel biztosítottak. Mindinkább nyilvánvaló, hogy a gyilkos háború folytatása, amelynek során az ellenség még sok mindent elpusztíthat, a végetet azonban, amint azt a négyes szövetség bizton reméli többé meg nem fordíthat, nem egyéb, mint emberéletnek és javaknak céltalan pusztítása, mint semmiféle szükség által nem parancsolt embertelenség, mint bűn, melyet a civilizáció ellen elkövetnek.

Ez a meggyőződés és annak a reménye, hogy hasonló belátás az ellenséges táborban is érvényesülhet, az osztrák-magyar kormányoknak, teljes egyetértésben a szövetséges hatalmak kormányával, azt a gondolatot érlelte meg, hogy nyílt, loyális kísérletet tegyen oly célból, hogy a béke előkészítése céljából a két intéztek azoknak az államoknak az illető fővárosokban akkreditált képviselőihez, amelyek a tekintetbe jövő állampolgárok védelmével az ellenséges országokban meg vannak bízva. E jegyzék kifejezi a hajlandóságot arra, hogy ellenségekkel békétárgyalásokba bocsátkozunk és azt a kérést is tartalmazza, hogy ezt a kinyilatkoztatást kormányaik útján az illető ellenséges államoknak közvetítsék. Ez a lépés egyidejűleg külön jegyzék útján a szentszék képviselőjének is tudomására hozatott és a békeajánlat iránt a

pápa közreműködő érdeklődése is kikérgetett. Hasonló értesítést kapott erről a lépésről a többi semleges államnak a négy fővárosban akkreditált képviselője is, hogy a demarchéről kormányait értesítsék.

Ausztria-Magyarország és szövetségesei e lépésükkel új és döntő bizonyítékot adtak békeszeretetüknek; az ellenség **mulik most, hogy érületéről tanúságot tegyen az egész világ előtt.** A négyes szövetséget azonban, bármilyen legyen is javaslatának az eredménye, a háborúnak esetleg ráerőszakolt folytatása miatt a saját népeinek ítélőszéke előtt sem teherelheti majd felelősség.

Ausztria-Magyarország, Németország, Bulgária és Törökország ma átnyújtott azonos jegyzékének szó szerinti tartalmát a miniszterelnökség sajtóosztálya a következőkben közli lapunkkal:

A világ nagy részét immár közel két és fél éve dulja a legrettenetesebb háború, amelyet valaha ismert a történelem. Ez a katasztrófa, amelyet a közös ezer esztendő civilizáció köteleke sem volt képes feltartóztatni, az emberiség legértékesebb javait támadja meg: **rombaidöntéssel fenyegeti azt a szellemi és anyagi haladást, amely a XX. század hajnalán Európának büszkesége volt.** Ebben a küzdelemben Ausztria-Magyarország és szövetségesei, Németország, Bulgária és Törökország bebizonyították legyőzhetetlen erejüket, számban és hadiszer tekintetében fölüeny ellenfeleikkel szemben hatalmas sikereket értek el, soraik rendületlenül állanak meg az ellenséges hadak folyton megújuló megújuló rohamával szemben. A Balkánon bekövetkezett, legutolsó támadás gyorsan és győzedelmesen leveretett.

Ez utolsó események igazolják, hogy a háborúnak további folytatása nem történhet meg ellentálló erejüket: ellenkezőleg az egész helyzet további sikerek reményére jogosít. Létüknek és szabad nemzeti fejlődésüknek védelmére kellett a négy szövetséges hatalomnak fegyvert ragadnia. Seregeiknek dicsőséges tettei sem változtatták meg küzdelmüknek ezen jellegét. Egy percre sem veszítették szem elől, hogy a többi nemzetek jogainak tisztelete saját jogaikkal és jogos érdekükkel ellentétben nem áll.

Nem akarják szétzuzni vagy megsemmisíteni ellenségeiket; katonai és gazdasági erejük tudatában készen arra,

Azonnal kiadó

Debrecen legforrásmasabb, legszebb utcája elején, egy igen szép üzletnek épített, mintegy 100 négyzetméter területű, kirakatokkal felszerelt **üzlethelyiség.** Szomszédjai mind elsőrendű nagy üzletek. Minden száma kitűnően használható. Értekezhetni **Kardos László** cégnél.

1586

hogya ha kell, a végsőig folytassák a reájuk erőszakolt küzdelmet, — egyszerűen azonban áthatva attól az óhajtól, hogy a további vérontásnak elejét vegyék és véget vessenek a háboru borzalmainak: a négy szövetséges hatalom a béketárgyalások mielőbbi felvételére tesz javaslatot. Meggyőződésünk szerint azok a javaslatok, amelyeket ezekre a tárgyalásokra magukkal hoznának és amelyek népeik becsületét, létét és fejlődési szabadságát kívánják biztosítani, alkalmas alapot nyújtanának az állandó béke helyreállítására.

Ha a békének és engesztelődésnek ezen ajánlata dacára tovább folynék a küzdelem, a szövetséges négy hatalom el van tökéltve, hogy azt a győzedelmes befejezésig fogja folytatni, a felelősséget azonban az emberiség és a történelem előtt ünnepélyesen elhárítják magukról. A cs. és kir. kormánynak van szerencséje excellenciád szives közvetítésével kormányát tiszteltet felkérni, hogy ezt a közönyt kormányának tudomására hozni méltóztassék.

Első lépés a béke felé. Tisza nyilatkozott.

Az egész Ház helyeslése mellett.
Budapest, december 12.

Ma délután 5 órakor tartott ülést a képviselőház Szász Károly elnöke alatt arról, hogy a király kegyesen fogadta a Ház hódolatát, melyet az elnökség tolmácsolott.

Ezután gróf Tisza István felolvasta a központi hatalmaknak a semleges államokhoz intézett jegyzékét, majd így szólt: — Semmi új nincs e jegyzékben; régi álláspontunk jut benne kifejezésre, melyet a monarchia és szövetségesek a háboru egész folyamán megállapítottak. E háboru két hatalmi csoport közt dúl: az egyik részén támadó, a másikon védelmi jelleggel. Felmerül újra a kérdés: kit terhel a felelősség a háboru felidézésének bűnéért. Közismert tények, az események egész sorozata bizonyítja, hogy nem mi voltunk az okozói. Mi csak a példátlan provokációra ragadtunk legyvert feltétlen győzni akarással, de minden hódítási szándék nélkül. Mi készen voltunk régen a békére; hogy eddig ilyen ünnepélyes formában nem tettünk nyilatkozatot, annak a magyarázata, hogy az időelőtti békeajánlat esetleg gyengeségnek lett volna magyarázható. Most elérkezett a helyes és alkalmas időpont és hisszük, hogy békeszándékunk nem lesz félremagyarázható. Külügyminiszterünk érintkezésbe lépve a szövetséges államok kormányáival, együtt határozták el e közös lépést.

Ellenségeink oly óriási horderejű elhatározás előtt állanak, amilyenre még nem volt példa. Meggyőződésem, hogy azon békeajánlatok melyeket tenni fogunk, alkalmasok a béke megkötésére és az emberiséget megmentik a további pusztulástól. A központi hatalmak cso-

portja becsületes békét akar, ellenben ha ellenfeleink a harc útját választják, úgy tolyni fog a harc tovább, de az eredmény nem lehet kétséges többé. A felelősség azokat terheli, akik visszautasítják férfiasan színyjuttat békeajánlatunkat. De akkor sem bánjuk meg e lépésünket, hanem nyugodtan folytatjuk tovább a harcot, mert a pusztítás ördögének, rombolás munkájának megakadályozására becsületes, komoly kísérletet tettünk. (Viharos tetszés.)

Apponyi Albert gróf röviden kijelenti, hogy a magyar közvélemény osztatlan helyesléssel fogadja az ajánlat megtételét. A végleges ítéletet fenntartja, míg a részleteket is megismerjük, de általában megjegyzi, hogy a nép körében osztatlan örömet kelt a békeajánlat. Ne madunk fel semmit abból, amihez ragaszkodnunk kell, másfelől nem szabunk oly feltételeket, amelyek ellentétben állnának a kifejezett békeszándékkal.

Andrássy Gyula gróf örömmel üdvözli a nyilatkozatot. Régen azon volt, hogy ez megtörténjék. Ez a tény, amely az ifju uralkodónak koronázása előtt első politikai ténye, fokozni fogja iránta a népei szeretetét.

Károlyi Mihály gróf örvend, hogy végre megtörtént, amit oly régen vártunk és óhajtottunk: az első lépés a béke helyreállítására. Novák István a gazdapárt nevében örömmel üdvözölte a nyilatkozatot, mire az elnök emelkedett hangulatban, lelkes éljenzés közben berekesztette az ülést.

Nyilatkozott a kancellár.

Németország a békéért harcol.

Berlin, december 12.

A z egész világ meghallja a német békeszózatot, melyet Bethmann-Holweg kancellár a német birodalmi gyűlésen az egész világ ítélőszéke előtt intézett az entente-hoz. Szerényen, de férfiasan, a biztos győzelem tudatában beszélt a még teljesen le nem vert — ellenfélhez: — Elég volt-e már a várontásból? — ez csendült ki a beszédből ünnepélyes komolysággal, méltóan a nagy, világtörténelmi jelentőségű eseményhez.

Beszéde elején a kancellár rámutatott arra, miszerint a harctéren bekövetkező események okozzák, hogy a birodalmi gyűlés nem tart hosszabb szünetet. Röviden kíván nyilatkozni. Ellenfeleink Románia beavatkozásától remélték, hogy keleti harcfrontunkat felgöngyölítheti, ugyanakkor a Somme-nál és az olasz fronton is offenzívát kezdtek. A helyzet komoly volt, nagyszerű csapataink azonban oly helyzetet teremtettek, amelyek nagyobb biztonságot nyújtanak nekünk, mint bármikor máskor. Hindenburg nem vesztegel most sem, a hadműveleteket folytatjuk. (Viharos tetszés.) Románia meghódításával megszilárdítottuk gazdasági helyzetünket is. A zsákmányolt gabona és olaj elszállítása már meg is kezdődött. Gazdasági helyzetünk biztonsága kétségtelen. A hadsereg mögött áll a dolgozó nép; mindkettő szilárdan, szoros barátságban küzd ellenségeivel. Népeink léteért, szabad és biztos jövőjéért mindig készek voltunk a harcra, de készek ennek fejében a béke felajánlására is. (Tetszés.) Békekijelentéseink elől eddig ellenfeleink tértek, most tovább mentünk egy lépéssel. A mozgósítás óta a császárt egyetlen gondolat foglalkoztatta: hogyan lehet a békét, győzlemeden megvívott hadjárat után, Németországnak visszaadni. Most elérkezettnek látja az időt a hivatalos békemozgalom megindítására, ezért a szövetségesekkel egyetemben elhatározta, hogy az ellenséges államoknak ajánlani fogja a béketárgyalások megkezdését. Ma reggel átadtuk a semleges államok képviselőinek közvetítés és tudomásvétel végett jegyzékünket. (Felolvassa.)

— Az ellenség hatalmi tévedésből idézte fel a világháborút; mi a béke emberies érzésével állunk a világ elé. Ha ellenfeleink a még elkövetkezendő borzalmakért a világ előtt vállalják az egész ellen való vétkezet, akkor minden német szív a legnyomorúságosabb kunyhó lakójáig szent harcra gerped az ellenség ellen, akár hódító szándékból, akár a pusztítás vágyától vezéreltetve nem akarnak végtetve az emberpusztításnak. Isten ítélni fog Pélelem nélkül, felemelt íóvel akarunk utunkon járni, készen a harcra, a békére is!

Tombló lelkesedéssel fogadta a birodalmi gyűlés a kancellár szavait, majd a vártvezérek nyilatkoztak és örömiüknek meglegedésüknek adtak kifejezést. E lelkes és ünnepélyes hangulatban a birodalmi gyűlés elnapolta magát.

Fegyverszünet lesz?

Semleges diplomaták a közeledésről.
Bécs, december 12.

Hágából jelenti: Semleges államok diplomáciai köreiből az a meggyőződés, hogy a központi hatalmak békeajánlatát az entente annyira diszcuttabilisnek fogja tartani, hogy ki nem térhet a fegyverszünet ajánlása elől.

(Ez annyit jelent, hogy a békeajánlatok kicserélésére az entente, ha t. i.: szintén békés hajlandóságai vannak, fegyverszünetet fog ajánlani. Az első lépést megtették a központi hatalmak, a második lépés az ententének kell megtenni.)

A király Budapesten.

Fogadások a budai várpalotában.
Budapest, december 12.

Ma reggel 7 órakor érkezett IV. Károly király Bécsből magyar székesfővárosába. A pályaudvaron Barczy István polgármester, Bodó Dező főkapitány és Hotter üzletvezető fogadták. A király gépkocsin a várpalotába hajtatott, ahol reggel háromnegyed 8-kor fogadta hosszú kihallgatáson gróf Tisza István miniszterelnököt, majd utána dr. Balogh Jenő igazságügyminisztert, azután sorban az egész kormányt, a főrendiház és képviselőház elnökségét, a Kuria és a közigazgatási bíróság elnökeit, Thuróczy Miklóst, az állami szanvevőszék elnökét. A király kegyesen elbeszélgetett a küldöttség tagjaival.

Ezután a székesfőváros küldöttségét fogadta, melyet Barczy István főpolgármester vezetett, aki tolmácsolta a főváros rajongó szeretetét és hódolatát, egyúttal átnyújtotta a hódoló feliratot. Rámutatott beszédében az elhunyt uralkodó áldásos országzására, melyhez fűződik elválaszthatatlanul a főváros fejlődése.

Károly király megindultan válaszolt és kijelentette, hogy neki is éppen úgy, mint nagy elődjének az jelszava, hogy

URANIA

Azerda december 12-14. Csütörtök
Nordisk-álmal

Dr. Rauk széruma

detektív történet 4 fel. Főszereplő Max Lauda.

Csókós éjszakák

3 fejezet a szerelem bibliájából.
Főszereplő Machinelli és Fabó Marie.

Ö Felsége I. Ferenc József temetése II. rész.

Előadások 5 órakor mérsékelt 7-9 órakor
rendes helyiségekkel.

Ma, Szerdán

Előadások 5, 7 és 9 órakor rendes helyiségek.
Az amerikai aranyozatlagragyogóbb filmje.

Szeplőtelen asszony
(Lady Beatrice.)
Egy asszonyi élet regénye 4 felvonásban.

Második része a Ferenc József uralkodónk temetéséről készült mozgóképfelvételnek.

Ezenkívül kitűnő kísérő műsor.

bizalmát a magyar nép ősi és törhetetlen erényeibe vesse. Ezután a küldöttség tagjaihoz intézett nyájas szavakat. Márkus Miksának, a budapesti újságírók egyesülete elnökének ezt mondta:

— Ugy-e sok dolguk van a háboru alatt? Majd hozzátette: Az újságírók e nehéz időkben loyálisan és hazafiasan dolgoztak. Végül megelégedését fejezte ki a sajtó munkásainak és felhatalmazta Márkust, hogy ezt nyilvánosan köztudomásra hozza.

Fogadta ezután Bogáth altábornagyot, Budapest katonai parancsnokát, báró Kárg honvédségi poroncsnokot, gróf Csekonits Endrét, a Vörös-kereszt főmegbizottját.

Fél 1-ig tartott a fogadás, azután a király megebedett, majd államügyeket intézett el és 2 óra után Hunyady gróf parancsoltatja kíséretében gyalog hagyta el a várpalotát, az Uri utcában meglátogatta gróf Széchenyi Gyula volt minisztert, majd Csernoch János hercegprímást, akinek átlag 10 percig időzött, majd gyalog visszatért a várpalotába, ahol fogadta fél 3-kor báró Kürthy élelmezési főbiztost, báró Ghillányi földművelésügyi minisztert, 4 órakor pedig gépkocsin a fővárosi nép lelkesen éljenző sorfala közt kihajtott a nyugati pályaudvarra, beszállt az udvari különvonatba és a szalonkocsi ablakából a vonat indulásig beszélgetett Bár-czy István polgármesterrel, akinek azt mondta, hogy a petroleumellátás rövidesen megoldást nyer, mert a Romániában elfoglalt területekről bőven el lehet látni az egész monarchiát és a szövetséges államokat. Romániában még rengeteg gabonát is zsákmányoltunk, mondta, aminek elszállítását csupán az esős idő és a nagy sár gátolja. A gabonaszákmány biztosítja a további hadműveleteket. Boda főkapitányának köszönetet mondott a meleg fogadtatásért, melyben Budapesten részvett. A király vonata a közönség lelkes eljenzése közt robogott ki a pályaudvarból. Érdekes körülmény, hogy a király a néhai trónörökös szalonkocsiját használta ez alkalommal, mert még nem megkoronázott király.

Koronázás előtt.

Az eskü és hitlevél szövege.
Budapest, dec. 12.

Ma délután tartotta ülését a regnicolaris bizottság Csernoch János hercegprímás elnöke alatt és folytatta a királyi hitlevél szövegének megállapításáról megkezdett tárgyalásait.

Tisza István miniszterelnök kijelentette, hogy controves témáknál minden módosítást helytelennek tart, ezért egyik módosítást sem fogadja el. Felhatalmazása van azonban annak kijelentésére, miszerint bizottságunk egyenes kívánsága a háboru bevégeztével az év jelentékeny részét Magyarországon tölteni és helyesli azt is, hogy a trónörökös a paritásnak megfelelő nevelésben részesüljön. Nem tartja megfelelőnek, hogy ez a hitlevélben is kifejezésre jusson.

Bizony Ákos az Apponyi-féle tervezetet fogadja el. Baltazar Dezső szerint a hitlevél szövegének megváltoztatása csakis végső szükségben ajánlatos. Eskünel és fogadalomnál az egyszerűség a fontos. Hadik János gróf szerint a program-pontok felsorolása a királyi hitlevélben egyenesen veszedelmes volna, mert így a mindenkori többség programja kerülne a hitlevélbe. Károly Mihály gróf örvend, hogy a miniszterelnök az előadói tervezet bizonyos módosításaiba beleegyezett.

Ezután a bizottság elfogadta a hitlevél módosított szövegét.

A város ügyei. A decemberi közgyűlés.

A város decemberi közgyűlése tegnap folyt le. A tárgysorozat ügyei nagyrésztben simán nyerték elintézését, a városi tanács javaslata értelmében, csak itt-ott volt kisebb vita. A közgyűlésről az alábbi tudósításban számolunk be:

A főispán beszéde.

A közgyűlést három órakor nyitotta meg Domahidy Elemér főispán.

— Még lengenek — ugymond — a házakon a fekete zászlók jelképezésűl a mély, szomorú gyász, amely egész nemzetünket érte. Vitéz hadseregünk azonban gondoskodott vigasztalásról. Legutóbb a legálnoabb szomszédunk tört ránk. Oly tendenciával indította meg a hadviselés borzalmait, hogy országunkból egy darabot magához ragadjon. Ezt azonban hős katonáink, vitéz szövetségeseink meg-husították. A nemezis utólrte ellenségünket. Elfoglaltuk országuk nagyrésztét fővárosukkal együtt. Amikor ezt látjuk, nekünk itthonmaradottaknak kétszeresen kötelességünk áldozatokat hozni. Főfeladataink a haderő harc-képességének biztosítása, az özvegyek és árvák támogatása, a fiatal generációról való gondoskodás. A legaktuálisabb kötelességünk azonban most a hadviselés folytatásához szükséges pénz előteremtése. Ez a hadikölcsönök útján történik. Az ötödik magyar hadikölcsönre már kibocsátották a felhivat. Nagyon kérem, egy-kezzék mindenki odahatni, hogy az ötödik hadikölcsön is elérje azokat a sikereket, amelyeket az eddigiek itt felmutattak. (Éljenzés.)

A polgármesteri jelentés.

Márk Endre udv. tan., polgármester jelentését október és november hónapról egyhangulag, minden hozzászólás nélkül tudomásul vették. Hozzájárultak a közművelődési könyvtár felállításához, Pécs város feliratát a városi tisztviselők és egyéb alkalmazottak személyi és más pólékai utáni háborus segély kieszközölése iránt Győr vármegye feliratát a hóból készült lábbeli és munkadíjának árnaximálása végett; Veszprémvármegye feliratát az emberi lélemlre felhasználható termények szeszifőzésre felhasználásának tiltása tárgyában támogatják. Elyben elfogadták azt a javaslatot, hogy a tisztviselői ref. egyházkerület társul belép a városi nyomdavidallatba. A városi tanácsot megbízták a szerződéstervezet elkészítésével.

A megüresedett másod aljegyzői állásra dr. Tatay Zoltánt, a harmad aljegyzői állásra dr. Vass Károlyt, az első osztályú fogalmazói állásra dr. Balla Bertalant, a második fogalmazói állásra dr. Des Combes Emilt választották meg egyhangulag. A megválasztottak nevében dr. Tatay Zoltán formás beszédben köszönte meg a törvényhatóság megtisztelő bizalmát.

Választások.

A megüresedett törvényhatósági bizottsági tagváltási hely betöltését december 23-ára tűzték ki. A választás elnökeül dr. Bacsó Dezsőt és dr. Ferenczy Gyulát jelölték ki.

A közigazgatási bizottság tagjainul dr. Bacsó Dezsőt, Balkányi Miklóst, Kovács Józsefet, dr. Kenézy Gyulát, Körner Adólfót választották meg névszerinti titkos szavazással. Az igazolóválasztmány tagjai lettek: Szilágyi Imre, Kardos László, dr. Freund Jenő, Kernhof-fer József, a nyugdíj ellenőrző bizottságba Galánffy Jánost választották meg tagul.

IV. Károly király arcképe.

A közgyűlés nagy lelkesedéssel kimondotta, hogy IV. Károly király arcképét megfesteti, debreceni időzésének emlékére a Hunyadi-u. 24. házát megjelöli, továbbá az elhunyt I. Ferencz József király ittartózkodásának emlékére pedig a városházán helyeznek el emléktáblát. Mindez 4500 koronába kerül.

A birtok beruházási alap.

A városi tanács előterjesztésére a két hónapi indemnitást engedélyezték. A városi tanács javasolta, hogy a birtok-beruházási alap-

ra öt százalékos legyenek félre. Dr. Freund Jenő és Jánosi Zoltán a napirendről való levételt kívánták. Márk Endre polgármester nyomatékosan megindokolja a városi tanács álláspontját. Freund Jenő elismeri Gruner Lipót nagyszaktudását és kiváló egyéni tulajdonságát, de ragaszkodik a napirendről való levételt célzó indítványához. Dr. Balkányi Miklós hozzájárul a napirendről való levételhez. Jánosi Zoltán bizalommal viseltetik Gruner tanácsos működése iránt, de helyesen csak úgy oldhatjuk meg a kérdést, ha háboru után nagyobb kölcsönt vesszünk fel a gazdasági beruházásokra. Álljunk meg már az áldozatok terén. Márk Endre indítványozza, hogy adassék vissza a ügy a tanácsnak, mely ez ügyre vonatkozólag legyen alkalmasabb időben előterjesztést.

Domahidy Elemér főispán rámutat — e ügygel kapcsolatosan — a nagy pófadóhátra célokra. Sokan lelkiismeretlenek, úgy, hogy sem adófizető, sem bérfizetési kötelezettségének nem tesznek eleget. Ez okoz nagy nehézséget a város háztartásában. Egyébként mentők több alapot teremtünk, annál realisabb lesz a város háztartása. A polgármester indítványához járul hozzá.

A közgyűlés Márk Endre halasztó indítványát egyhangulag elfogadja.

A halasztavak ügye.

A városi tanács javasolja, hogy a horthobágyi halasztavak építési munkálataira 400,000 korona kölcsönt vegyenek föl a Haltenyésztr-t-től. Dr. Fejér Ferenc kérdezi, hogy mi az oka, hogy a halasztavak még most sincsenek kész? Hiszen már 1914-ben készen kellett volna lenni. Nem látja tisztázottnak, miért kell a 400,000 korona olyan létesítményekre, amelyekre jóval kevesebbet irányoztak elő. Dr. Magoss György reflektál a felszólalásra. Elismer, hogy hiba, hogy nincsenek még készre a halasztavak, de ezért a városi tanácsot felelősség nem terheli. A munkálatokat a földművelésügyi kincstár végeztette. A tanács sürgette a munkálatok gyorsabb keresztülvitelét. A tanács szintén nem tehet arról, hogy ujab 400,000 koronára van szükség. Végül a tanács javaslatát elfogadták. Az ujab rekquirálásra 40,000 korona póthitel Hivatal jóváhagyásánál megsürgetésénél kéri az első egy millió koronáról való részletes elszámolást. Dr. Vargha Elemér kijelenti, hogy az egy millió korona elszámolása már folyamatban van. Dr. Csűrő Ferenc kulturatanácsnok a rokkantiskola működéséről és fejlesztéséről előterjesztést egyhangulag tudomásul vették. Márk Endre polgármester javaslatára a kéményseprési díj huszonöt százalékos emelését engedélyezték. A gáz-és villamosáram árának már ismertetel emelését megszavazták. A katonai elszállásokra 31,000 korona póthitel engedélyeztek.

Végül Domahidy Elemér főispán dr. V. V. G. Géza közigazgatási gyakornokot tiszteletbeli aljegyzővé nevezte ki, aki az esküt nyomban le is tette.

Ujdonságok.

Elhunyt urnó. Mélyen szomorodott szívvel tudatjuk, hogy felejthetetlen jó anyánk anyósunk, magyarnánk és jó rokonunk: özvegy **Moldoványi Ignáczné** szül. **Kovács Teréz** urasszony folyó hó 9-én esteli 8 órakor Nagyváradon csendesen elhunyt. Kedves halottunk földi részét folyó hó 11-én esteli 6 órakor a Sali Ferenc-u. 2. sz. gyász háztól fogjuk, a róm. kath. egyház szertartása szerinti beszentelést után Debrecenbe szállítatni s ottan a hó 13-án, szerdán d. e. 10 órakor a magyar államvasuti pályaudvaron s ezt követően a róm. kath. plébánia templomban tartandó gyászszertartás után, a Szent Anna-utcai temetőben levő családi sírboltban nyugalomra helyezni. Végtisztességtételére rokonainkat, ismerőseinket szomorú szívvel meghívjuk. **Nagyvárad, 1916 december hó 11-én.** Az örök világság fényeskedjek neki! Gyermekét **Irma férj. Koppányi Andrásné, Ilona férj. Szoták Dezsőné, Nándor. Velei: Koppányi András, Szoták Dezső. Unokai: Bán Ilonka, Bán Géza, Koppányi Mariska. Közeli és távoli**

1586

